

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0005282
Zaaknummer	Z25001055
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	28 mei 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	12 juni 2025
Van afdeling	Strategie & Opgaven
Onderwerp	Regio Deal NHN
Portefeuillehouder	Wethouder Vincent Buis

Samenvatting

De Regio Deal Noord-Holland Noord is een samenwerking tussen het Rijk, de provincie Noord-Holland en 23 regionale partners, waaronder gemeenten, onderwijsinstellingen en ondernemers. Het Rijk heeft een subsidie van € 32.500.000 aan Noord Holland Noord toegekend.

Het doel van de Regio Deal is het versterken van de brede welvaart in de regio, onder andere door te investeren in onderwijs, werkgelegenheid en leefomgeving. Voor de uitvoering van deze Regio Deal is een investering van in totaal 65 miljoen euro beschikbaar.

In dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd om wensen en bedenkingen ten aanzien van deelname aan de op te richten stichting Regio Deal Noord-Holland Noord te uiten. Vanuit deze stichting, gaan de 23 regionale partners samenwerken met het Rijk. Met dit besluit wordt de basis gelegd voor de start van de uitvoering van projecten binnen de Regio Deal.

Inleiding

De Regio Deal Noord-Holland Noord is een samenwerkingsverband tussen Rijk, regio, provincie Noord-Holland en 23 triple helix-partijen, bestaande uit gemeenten, onderwijsinstellingen en ondernemers. De term 'triple helix' verwijst naar de samenwerking tussen de drie sectoren overheid, bedrijfsleven en onderwijs.

Met een totale investering van 65 miljoen euro, waarvan de helft door het Rijk wordt ingebracht, richt de deal zich op het versterken van brede welvaart in Noord-Holland Noord alsmede de versterking van de samenwerking binnen de regio. De programmalijnen Beter Leren, Beter Werken en Beter Leven vormen de kern van de deal. Eind vorig jaar is het convenant, waarin de inhoud waaraan gewerkt gaat worden is opgenomen, door alle partijen ondertekend. Om ervoor te zorgen dat de Regio Deal NHN in werking kan is het noodzakelijk dat een formeel juridische entiteit wordt opgericht. Er wordt voorgesteld om voor de regio Deal Noord-Holland Noord een stichting te vormen waar vanuit de 23 partijen gaan samenwerken met andere partners in de regio.

Het college heeft in de collegevergadering van 29 april jl. het programmaplan Regio Deal NHN vastgesteld. Ook heeft zij besloten om de deelname van de gemeente Opmeer in de stichting Regio Deal NHN op basis van artikel 160, lid 2 van de Gemeentewet voor 'geen wensen en bedenkingen' aan de gemeenteraad voor te leggen.

Voorgesteld besluit

1. Geen wensen of bedenkingen te uiten ten aanzien van de oprichting en deelname aan de Stichting Regio Deal Noord-Holland Noord.

Argumenten

Bij het opstellen van de governance voor de Regio Deal Noord-Holland Noord zijn diverse samenwerkingsvormen grondig verkend, waaronder een netwerkorganisatie, een vereniging en een stichting. Na zorgvuldige afweging is besloten in het kernteam Regio Deal (bestuurlijke afvaardiging van de triple helix) dat een stichting de meest geschikte vorm is om de doelstellingen van de Regio Deal te realiseren. De volledige motivering is opgenomen in de bijlage 2a eerste deel 'onderbouwing stichting'. Hieronder volgt een samenvattend overzicht van de belangrijkste overwegingen.

Een stichting biedt unieke voordelen die noodzakelijk zijn voor de succesvolle uitvoering van de Regio Deal:

1. *Strategische meerwaarde:*
Deelneming in de stichting versterkt de positie van gemeenten binnen de regio en draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied van brede welvaart.

2. *Samenwerking in de triple helix:*

Een stichting is de meest efficiënte vorm voor een slagvaardige samenwerking tussen overheden, onderwijsinstellingen en ondernemers.

3. *Governance:*

De governance, de manier waarop een organisatie geleid en bestuurd wordt, waarborgt evenwichtige en effectieve besluitvorming, waarbij de belangen van de deelnemende partners worden geborgd.

4. *Juridische en financiële duidelijkheid:*

Een stichting is een zelfstandig rechtspersoon, wat essentieel is voor het beheren van de middelen die het Rijk beschikbaar stelt aan gemeenten om Rijksbeleid tot stand brengen, de zogenaamde SPUK-middelen. Daarnaast zijn de verantwoordelijkheden helder belegd en risico's beheersbaar. De stichting biedt een transparant kader voor verantwoording richting het Rijk en andere partners.

5. *Effectieve besluitvorming:*

De juridische zelfstandigheid voorkomt versnippering en waarborgt efficiënte uitvoering. De opzet met een Dagelijks Bestuur en een Alliantie bevordert evenwichtige besluitvorming.

6. *Duurzame samenwerking:*

De stichting kan ook na afloop van de formele Regio Deal-periode (na 2030) blijven functioneren en zo bijdragen aan structurele samenwerking in de regio.

Alternatieven

De alternatieve organisatievormen: netwerkorganisatie en vereniging zijn in de bijlage Juridische onderbouwing entiteitskeuze en alleenrecht onderzocht (bijlage 2a). Beide kennen beperkingen die ze minder geschikt maken voor de schaal en complexiteit van de Regio Deal.

In het kort:

- Een netwerkorganisatie mist rechtspersoonlijkheid en daarmee een juridische basis voor het beheren van middelen of aangaan van verplichtingen.
- Een vereniging is gebonden aan een ledenstructuur, wat besluitvorming vertraagt en het risico van versnipperde belangen met zich meebrengt.

Deze afweging bevestigt dat een stichting de voorkeur verdient voor de uitvoering van de Regio Deal Noord-Holland Noord. De overwegingen zijn in detail terug te vinden in de bijlage 2a eerste deel.

Kanttekeningen

Geen stichting oprichten zou leiden tot een diffuse bestuurlijke structuur zonder een centrale coördinatie en juridische borging, wat het risico vergroot op inefficiënte besluitvorming en vertraging in de uitvoering.

Eventuele risico's worden binnen het bestuursmodel adequaat beheerst (zie hiervoor ook bijlage 2a, juridische onderbouwing stichting + alleenrecht en risicoregister).

Beoogd maatschappelijk effect

De regio Noord-Holland Noord ziet zichzelf in de toekomst als één regio die gezamenlijk werkt aan regionale opgaven die bijdragen aan de brede welvaart voor de inwoners.

Vanuit Beter Leren realiseren is het doel om praktijkgerichte en inspirerende leeromgevingen binnen de onderwijsinstelling aan te bieden, die de ontwikkeling en groei van individuen stimuleert. De arbeidsmarkt en het onderwijs werken vanuit gezamenlijke doelen en programma's waardoor de regio in staat is om studenten en jongeren te behouden en aan te trekken.

Vanuit Beter Werken is het doel het creëren van een omgeving waarin ondernemingen kunnen floreren en duurzame economische groei wordt gestimuleerd. Dit versterkt de aantrekkelijkheid van de regio en draagt bij aan de energietransitie en de ontwikkeling van meer duurzame economieën. Zo bouwt de regio haar leidende positie binnen onze topsectoren verder uit.

Vanuit Beter Leven werken wij aan een aantrekkelijke, bereikbare en gezonde werk- en leefomgeving voor de inwoners.

Wettelijk kader

De deelname aan de stichting Regiodeal NHN wordt juridisch verankerd binnen de volgende wettelijke kaders en overeenkomsten:

1. Gemeentewet, artikel 160, lid 2: Deze wet biedt het college de bevoegdheid om de raad te verzoeken wensen en bedenkingen kenbaar te maken over deelname aan een rechtspersoon.
2. Het collegebesluit van 10 september 2024 'Het convenant Regio Deal Noord-Holland Noord aan te gaan.
3. Specifieke uitkering (SPUK): Op basis van artikel 15a van de Financiële-verhoudingswet wordt de bijdrage van het Rijk beschikbaar gesteld aan de regiokassier, de gemeente Alkmaar.

Participatie

Bij het voorbereiden en indienen van de aanvraag en het opstellen van het convenant zijn diverse partijen vanuit de triple helix en maatschappelijk middenveld betrokken.

Communicatie

Na het uitspreken van de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad wordt het besluit gecommuniceerd aan de stichting en de overige deelnemende partijen. Ook wordt een persbericht gepubliceerd om inwoners en belanghebbenden te informeren.

Financiën

De gemeente Alkmaar is als regiokassier aangesteld, waarmee deze gemeente verantwoordelijk is voor het beheren van de financiële stromen. Daarnaast zorgt de stichting ervoor dat de monitoring en evaluatie van projecten onafhankelijk en objectief kan plaatsvinden, waarmee wordt geborgd dat middelen effectief worden ingezet en doelstellingen daadwerkelijk worden behaald.

Financiële structuur en cofinanciering

De Regio Deal Noord-Holland Noord kent een totale cofinancieringsverplichting van 32,5 miljoen euro. De invulling van deze eigen bijdrage van 32,5 miljoen is een gezamenlijke opgave van provincie, gemeenten, ondernemers en onderwijs. De eigen bijdrage van € 32.500.000 vanuit de drie geledingen is als volgt opgebouwd:

- Aan de geleding regionale overheden wordt een eigen bijdrage gevraagd van € 12.500.000, -.
- Aan de geleding bedrijven wordt een eigen bijdrage gevraagd van € 10.000.000, -.
- Aan de geleding onderwijsinstellingen wordt een eigen bijdrage gevraagd van € 10.000.000, -.

De eigen bijdrage kan in de projecten waarin een of meerdere triple helix partners samenwerken worden opgebouwd met een inzet in uren en/of een inbreng van investeringen. Er is geen verplichting om nieuwe middelen te reserveren in de begroting.

Binnen Opmeer zullen wij proberen om projecten, waaraan wij willen meedoen, zoveel mogelijk uit bestaande middelen te bekostigen. Hiertoe zullen wij onderzoeken of geplande projecten waarvoor middelen gereserveerd zijn in de kadernota en of meerjarenbegroting in aanmerking kunnen komen voor subsidie vanuit de Regio Deal NHN. Mocht het noodzakelijk en/of wenselijk zijn voor projecten om nieuwe gemeentelijke middelen in te zetten, dan zal de gemeenteraad hiervoor (uiteraard) zijn budgetrecht uitoefenen.

In artikel 4 lid 4 van de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat de bijdrage in de uitvoeringskosten van de Stichting Regio Deal NHN (VAT-kosten) zoals opgenomen in voornoemde Meerjarenbegroting 2025-2030 wordt verrekend door voorschotten vanuit de subsidieregeling te verminderen met maximaal drie procent.

SPUK-regeling en verantwoording

De Regio Deal NHN is een zogenaamde SPUK, een Speciale Uitkering) van het Rijk aan gemeenten om rijksbeleid uit te voeren. De SPUK-regeling vereist een strikte verantwoording en periodieke evaluatie van de inzet van middelen. Triple helix-partijen dienen deze rapportages nauwgezet op te stellen om te voldoen aan de eisen van het Rijk en om transparantie te waarborgen naar de regio.

Uitvoering

De Regio Deal wordt uitgevoerd in fases:

Fase 1: Vaststellen van governance en uitvoeringskaders (Q2 2025).

Wensen en bedenkingen raad: (Q2 2025)

Fase 2: Openstelling 1^e tranche (1 mei tot 1 september 2025) en start projecten (Q4 2025/Q1 2026)

Fase 3: Openstelling 2^e tranche (1 mei tot 1 september 2026) en start projecten (Q4 2026/Q1 2027)

Gehele looptijd vanaf openstelling: Monitoring, evaluatie en bijstelling (2025-2030).

Deze gefaseerde aanpak waarborgt een gecontroleerde implementatie en biedt ruimte voor tussentijdse evaluaties om het proces te optimaliseren.

Bijlagen

25.0004913 Bijlage 1 Convenant regio Deal NHN

25.0004914 Bijlage 2 Governance

25.0004915 Bijlage 2a Juridische onderbouwing stichting

25.0004928 Bijlage 3 Meerjaren begroting

25.0004916 Bijlage 4 Subsidieregeling

25.0004917 Bijlage 5 Samenwerkingsovereenkomst

25.0004918 Bijlage 6 Logo Regio Deal NHN

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op Gemeentewet, artikel 160, lid 2;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 29 april 2025,

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 28 mei 2025;

besluit:

1. geen wensen of bedenkingen te uiten ten aanzien van de oprichting en deelname aan de Stichting Regio Deal Noord-Holland Noord.

Besloten in de raadsvergadering van 12 juni 2025.

H.M. Wiersema
voorzitter

L. Gijben
griffier